

مياشتنی | Monthly | ماځنامه

بانک The Bank

۲۰۹ کڼه - ۱۴۴۶ جمادي الثاني - ۱۴۰۳ ليدلی

مطالعه موردی گرامین بانک: نمونه موفق تمويلات مالی خرد در کشور بنگلاديش و چگونگی تطبيق مودل مشابه آن در افغانستان

(۳)

د پولې سياستونو طرحه، تصويب او پلي كول د افغانستان بانک يو له مهمو دندو څخه گڼل کيږي. دې بانک په تېرو درېيو کلونو کې د هيواد پولې سياستونه په اغېزناکه او غوره توگه اداره کړي دي چې په پايله کې يې انفلاسيون کنټرول شوی او د افغانۍ ثبات په تدريجي ډول مخ پر ښه کېدو دی.

د امتياز خاوند: د افغانستان بانک

کتنپلاوی: فدا محمد فیضان، احمد جواد سداد او محمد ادریس رونق

سرلیکوال: شفیق الله بارز

- ۱ د افغانستان بانک له مرکز، ختیځ او جنوب ختیځ زونونو څخه راټول شوي بانکوټونه...
- ۲ افتتاح غره د افغانستان بانک در منطقه نایب آباد بندر حیرتان ولایت بلخ
- ۳ مطالعه موردی گرامین بانک: نمونه مؤفق تمويلات مالی خرد در کشور بنگلاديش و...
- ۹ د هند د اقتصادي ودې روښانه لسیزه
- ۱۲ اهمیت استقلالیت بانک مرکزی بر ثبات اقتصادی
- ۱۵ پر اقتصادي ودې د مالی سیاست اغېزې
- ۲۱ اقتصادي خبرونه
- ۲۳ د افغانستان بانک د بانکي عملیاتو لوی آمر سره مرکه
- ۳۱ Green Economy and Sustainable Economic Goals

مسئول مدیر: انور الله حیات

خبريال: سيد خالد خالقيار

دیزاین خالد احمد فیضی

فوټوژور نالیست: زبرک ملیا

د وېش مسئول: نصرت الله احمدزی

د چاپ شمېر: ۱۲۰۰ ټوکه

کال: اوولسم

پته: د افغانستان بانک

د ثبت کچه: ۶۵۸

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

برېښنالیک: magazine@dab.gov.af

وېب پاڼه: www.dab.gov.af

د مجلې د مقالو او انځورونو کارول د سرچینې په ذکر کولو سره جواز لري.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

د افغانستان بانک له مرکز، ختیځ او جنوب ختیځ زونونو څخه راټول شوي بانکنوتونه وسوځول شول

۱۴۴۶ جمادي الثاني ۱۵مه - د افغانستان بانک د خلکو لپاره په راکړو ورکړو کې د آسانتیاوو رامنځته کولو په موخه د ۸۴۰,۶۵۰,۰۰۰ (اته سوه څلوېښت میلیونه شپږ سوه پنځوس زره) افغانیو په ارزښت له مرکز، ختیځ زون (ننگرهار) او جنوب ختیځ زون (ګردیز) څخه راټول شوي د افغانی زاره بانکنوتونه وسوځول.

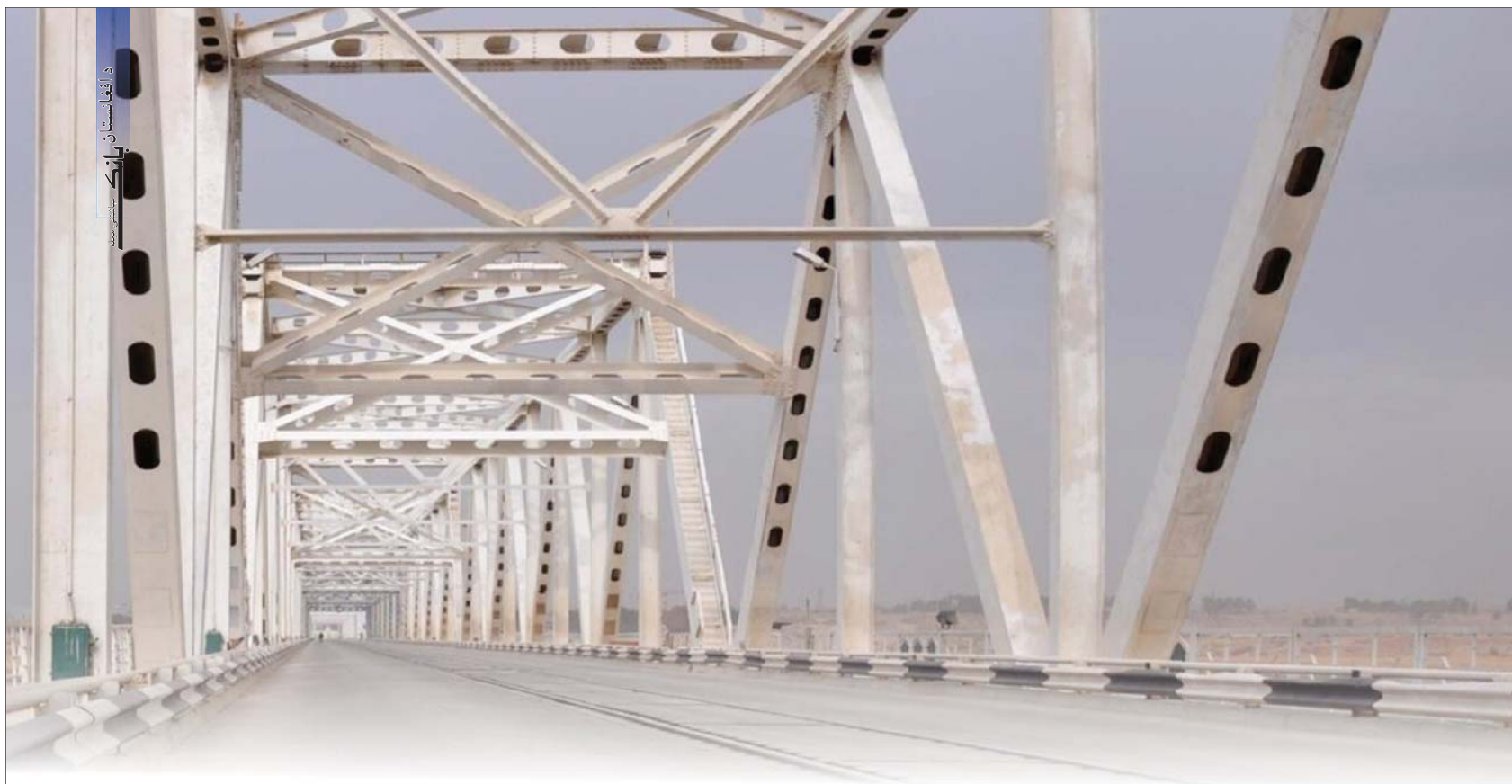
دا بانکنوتونه د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي ملا محمد آخند په مشرۍ د ګمارل شوي پلاوي تر څارنې لاندې له کره شمېرنې او کنټرول څخه وروسته وسوځول شول. په دې بانکنوتونو کې د ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۵۰۰ او ۱,۰۰۰ افغانی انواعې شاملې وې.

د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي ملا محمد آخند د افغانی بانکنوتونو د سمې ساتنې او کارونې په برخه کې د هېوادوالو همکاري مهمه وګڼله او له هغوی څخه یې وغوښتل چې د افغانی بانکنوتونو له ژر زړېدو څخه د مخنیوي په برخه کې له پاملرنې څخه کار واخلي، د سمې ساتنې په موخه یې بټوې وکاروي او په غوړو او ککړو لاسونو یې له کارولو څخه ډډه وکړي، ځکه چې په بیا ځلې چاپولو یې ډېر لګښت راځي.

د یادونې وړ ده، چې دا بانکنوتونه د عدلیې او مالې وزارتونو او د امنیتي ادارو استازو په شتون کې له بارولو وروسته د ټاکل شوي پلاوي لخوا په مخصوصو بټیو کې په یو وار وسوځول شول.

د افغانستان بانک غرهه جدید خود را در منطقه نایب آباد بندر حیرتان ولایت بلخ به هدف گسترش خدمات بانکی، افزایش شمولیت مالی و تسهیل عرضه خدمات مؤثر بانکی به تجار و باشندگان محلی، افتتاح کرد. در مراسم افتتاح این غرهه، مسئولین زون شمال د افغانستان بانک، نمایندگان ادارات محلی، تجار، صنعتگران و شماری از هموطنان، شرکت داشتند.

قابل ذکر است، که محترم نور احمد آغا رئیس گل د افغانستان بانک مدتی پیش، سفری به منظور بازدید از زونها و نمایندگی های د افغانستان بانک انجام داد. طی صحبت های خویش توسعه سکتور بانکی را برای اقتصاد کشور ارزشمند عنوان نموده و وعده سپرده بود که در همه نقاط دور دست کشور، زمینه ارائه خدمات مالی و بانکی بهتر را برای مردم فراهم خواهند نمود.

شایان ذکر است، که د افغانستان بانک پیش از این نیز در شماری از مناطقی که فاقد نمایندگی های بانکی بودند، شعبات جدیدی افتتاح کرده و همچنان متعهد به ادامه تلاش ها برای توسعه، ثبات و تقویت سکتور بانکی می باشد.

افتتاح غرهه د افغانستان بانک در منطقه نایب آباد حیرتان ولایت بلخ

مطالعه موردی گرامین بانک: نمونه مؤفق تمويلات مالی خُرد در کشور بنگلاديش و چگونگی تطبيق مودل مشابه آن در افغانستان

نادار جامعه به خدمات مالی را به گونه مثبت متحول نموده است. هدف این مقاله بررسی ستراتیژی ها، روش ها و اهداف این بانک می باشد تا روشن شود که چگونه این بانک توانست یک مودل مؤفق تمويلات مالی خُرد را تطبيق نماید و باعث تأثیرات مثبت بر زندگی افراد متعدد در بنگلاديش و فراتر از آن گردد. علاوه بر این، فرصت ها و چالشهای تطبيق احتمالی مودل مشابه تمويلات مالی خُرد گرامین بانک با در نظر داشت اصول شریعت دین مبین اسلام در افغانستان روی بحث گرفته شده است.

گرامین بانک

گرامین بانک در سال ۱۹۸۳ میلادی توسط محمد یونس برنده جایزه نوبل، تأسیس شد که طیف وسیع خدمات تمويلات مالی خُرد را به میلیونها فرد محروم جامعه اعطاء نموده است و آنها را قادر به راه اندازی تجارت های خُرد نموده است. آمار تازه نشان می دهد که این بانک از زمان تأسیس الی ماه دسمبر ۲۰۲۴ به ارزش ۳۹.۴۸ میلیارد دالر را از بابت تمويلات به حدود ۱۰.۶۶ میلیون نفر پرداخت نموده است. این بانک با هدف ارائه خدمات مالی به فقیرترین اقشار جامعه، به ویژه آنها که به دلایل فرهنگی از سیستم های بانکی رسمی کنار گذاشته شده بودند، تأسیس شد. واژه گرامین معنی "از قریه" را دارا می باشد، که نشان دهنده تمرکز زیاد این بانک بر جوامع روستایی است. گرامین

تمويلات مالی خُرد در کشورهای مختلف جهان رشد چشمگیری را تجربه نموده است و به عنوان یک ابزار قدرتمند برای توسعه اقتصادی و کاهش فقر مشهور شده است که هدف آن توانمند سازی افراد کم عاید، به ویژه در کشورهای در حال توسعه، از طریق فراهم کردن منابع مالی لازم برای راه اندازی یا توسعه تجارت ها و کاروبارهای خُرد، بهبود شرایط زندگی و در نهایت کاهش فقر است. تمويلات مالی خُرد از طریق ارایه تمويلات و خدمات مالی به افرادی که به سیستم های بانکداری دسترسی ندارند و دارای سرمایه کافی برای آغاز و یا توسعه کاروبار خویش نمی باشند، قدرت می دهد تا تجارت های خویش را آغاز و گسترش دهند. تمويلات مالی خُرد باعث تقویت اقتصاد محلی، ایجاد شغل و افزایش سواد مالی افرادی میشود که به سرمایه مالی دسترسی ندارند که در نتیجه، ستندهای زندگی مردم بهبود می یابد، عواید فامیل ها شاهد افزایش شده و رفاه اقتصادی جوامع رشد میکند. با تکنالوژی معاصر و روش های مبتکرانه که باعث گسترش آن می شود، تمويلات مالی خُرد به عنوان یک ابزار حیاتی در ایجاد جوامع باثبات در کشورهای مختلف به اثبات رسیده است.

مثال های مؤفقیته طرح های تمويلات مالی خُرد در سراسر جهان وجود دارد که از آن جمله، گرامین بانک در کشور بنگلاديش به عنوان یک مودل پیشگام و مؤفق شناخته شده است که دسترسی قشر

بانک با تقویت حس اجتماعی و حمایت متقابل، نه تنها شمولیت مالی را تسهیل کرده است، بلکه توانمند سازی اجتماعی را نیز ارتقاء داده است.

استراتژی های گرامین بانک بابت تمویلات مالی خرد

استراتژی های گرامین بانک در مورد تمویلات مالی خرد دارای چندین ویژگی مبتکرانه می باشد، که ذیلاً به آن پرداخته می شود:

تشکیل گروه های کوچک استفاده کنندگان تمویلات مالی خرد

طبق این استراتژی، استفاده کنندگان تمویلات مالی خرد به گروه های کوچکی که معمولاً از پنج عضو تشکیل می شوند، تقسیم می گردند. این تقسیم بندی گروهی برای استفاده کنندگان تمویلات مالی خرد بسیار مهم است زیرا حس اجتماعی و اعتماد را در بین اعضاء تقویت می کند و حمایت از یکدیگر را برای آنها آسان تر می سازد. علاوه بر این، ساختار گروهی یک سیستم پاسخگویی متقابل را ایجاد می کند. هر یک از اعضاء نه تنها مسئول باز پرداخت تمویل مالی خود می باشد بلکه در قبال بازپرداخت همتابان خود در گروه نیز مسئول است. این مسئولیت مشترک اعضاء را تشویق می کند تا در مدیریت مؤثر تمویل و امور مالی به یکدیگر کمک کنند. اعضاء گروه از یکدیگر حمایت عاطفی و عملی می کنند که میتواند موارد مانند؛ به اشتراک گذاشتن استراتژی های تجارتي، ارائه تشویق و کمک به حل مشکلاتی را در بر گیرد. چنین شبکه های پشتیبانی برای استفاده کنندگانی که ممکن است تجربه کافی در مدیریت تثب نداشته باشند، حیاتی پنداشته شود. به همین ترتیب، اگر یکی از اعضاء مؤفق به بازپرداخت نشود، ممکن تمام گروه با عواقبی منفی مانند عدم دسترسی به تمویل مالی در آینده، روبرو شوند که این امر اعضاء گروه را تشویق می کند تا بازپرداخت را به موقع انجام دهند. ترس عدم دسترسی به تمویل مالی در آینده به عنوان یک انگیزه قوی برای اعضاء گروه عمل می کند و آنها میکوشند تا اطمینان حاصل نمایند که همه افراد گروه به تعهدات بازپرداخت خود وفادار باقی می مانند.

مقدار کوچک تمویل

یکی از ویژه گی های مهم دیگر مودل تمویلات مالی خرد گرامین بانک را ارائه مقادیر کوچک تمویلات تشکیل می دهد که معمولاً معادل ۲۰ الی ۲۵۰۰ دالر را در بر میگیرد. این رویکرد برای پاسخگویی به نیازهای مالی خاص افراد کم عاید طراحی شده است و جزء حیاتی استراتژی کلی بانک برای توانمند سازی استفاده کنندگان

یکی از بارزترین ویژگی های مودل تمویل مالی خرد گرامین بانک،

عدم نیاز به تضمین

یکی از بارزترین ویژگی های مودل تمویل مالی خرد گرامین بانک،

تمویلات مالی خُرد و ارتقای توسعه اقتصادی است. مبالغ کوچک تمویلات برای استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد قابل مدیریت است و به آنها امکان می دهد تا تمویلات را بدون فشار مالی شدید بازپرداخت کنند. برای بسیاری از افراد کم عاید، حتی مقدار کمی سرمایه می تواند تفاوت چشمگیر در توانایی آنها برای شروع یا گسترش یک کاروبار ایجاد کند. با کوچک نگهداشتن مقدار تمویل، گرامین بانک اطمینان حاصل می کند که استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد می توانند تعهدات بازپرداخت خود را عملی سازند.

مقدارهای کوچک تمویل باعث رشد تمویلات نیز شده میتوانند. استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد می توانند با یک تمویل متوسط تجارت خویش را آغاز کنند و بعد از بازپرداخت موفق، واجد شرایط دریافت تمویلات به مقدار بیشتر در دوره های بعدی شوند. این رویکرد تدریجی به استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد این امکان را می دهد که اعتبار و مهارت های مدیریت مالی خود را در طول زمان ایجاد کنند، که در نهایت منجر به ثبات مالی بیشتر و پتانسیل توسعه تجارت بزرگتر در آینده می شود. علاوه بر این اعطای مقادیر کوچک تمویلات تأثیر مستقیمی بر کاهش فقر دارد. تحقیقات نشان داده است که دسترسی به تمویلات مالی خُرد می تواند منجر به افزایش عواید خانواده ها، بهبود در بخش تغذیه و دسترسی بهتر خانواده ها به آموزش و مراقبت های بهداشتی شود.

سواد مالی و آموزش

عنصر دیگری مودل تمویلات مالی خُرد گرامین بانک را تأکید زیادی بر سواد مالی و آموزش تشکیل می دهد. با توجه به اینکه دسترسی به سرمایه به تنهایی برای توسعه اقتصادی پایدار کافی نیست، این بانک برنامه های جامع آموزش را ارائه می دهد که برای تجهیز سازی استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد با دانش و مهارت های لازم برای مدیریت مؤثر امور مالی آنها طراحی شده است. این تمرکز بر آموزش، چندین جنبه کلیدی دارد. گرامین بانک ورکشاپ ها و جلسات آموزشی منظمی را برای استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد برگزار می کند. این جلسات طیف گسترده موضوعات مانند؛ بودجه، پس انداز، مدیریت تجارت، برنامه ریزی مالی و غیره را پوشش می دهد. بانک با

ارائه دانش عملی، استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد را کمک می کند تا بفهمند که چگونه منابع خود را عاقلانه تخصیص دهند و تصمیم مالی آگاهانه بگیرند. علاوه بر این، سواد مالی ابزار قدرتمندی برای توانمندسازی افراد است. گرامین بانک با ارائه معلومات و آگاهی به استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد در مورد مفاهیم و شیوه های مالی، آنها را قادر می سازد تا کنترل و مدیریت آینده مالی خود را در دست بگیرند. این توانمند سازی به ویژه برای آنده از اقشار جامعه که بنا بر دلایل فرهنگی و اقتصادی با موانع بیشتری در زمینه دسترسی به اطلاعات و منابع مالی روبرو اند، اهمیت زیادی دارد.

اهداف گرامین بانک

گرامین بانک با فراهم نمودن دسترسی به منابع مالی، میخواهد استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد را از دایره فقر خارج کند و کیفیت زندگی آنها را بهبود بخشد. تمرکز این بانک بر اقشار محروم و ناتوان جامعه به ویژه آنده از افراد جامعه که بنا بر دلایل فرهنگی و اقتصادی با موانع بیشتری در زمینه دسترسی به اطلاعات و منابع مالی روبرو اند، نشان دهنده تعهد بانک در زمینه توانمندسازی اقشار محروم جامعه از نظر اقتصادی و اجتماعی با پذیرفتن نقش حیاتی آنها در توسعه خانواده و جامعه است. این بانک با تشویق کارآفرینی و خودکفایی در بین استفاده کنندگان تمویلات مالی، شیوه های اقتصادی پایدار را ترویج می کند که در نتیجه تأثیر چشمگیر بر کاهش فقر در بنگلادیش و فراتر از آن داشته است. تحقیقات نشان می دهد که استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد از طریق سرمایه گذاری در تجارت های کوچک سطح عواید خویش را افزایش می دهند که منجر به بهبود معیار های زندگی و ثبات اقتصادی می شود. علاوه بر این، مودل گرامین بانک انسجام جامعه و اقدام و ابتکارات گروهی را در جوامع تقویت کرده است، زیرا اعضای گروه از یکدیگر در تلاش های مالی خود حمایت می کنند.

تطبیق مودل گرامین بانک در کشورهای دیگر

مؤقتیت گرامین بانک باعث ایجاد مؤسسات مالی خُرد مشابه در کشورهای دیگر جهان شده است. کشورهای مانند؛ هند، بولیویا و اندونیزیا انواع مودل گرامین را پذیرفته اند و آن را با در نظرداشتن شرایط و

مبتنی بر جامعه می تواند نرخ بازپرداخت را افزایش دهد و همکاری بین استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد را تشویق کند. تأکید مودل گرامین بر اعطای تمویلات به آنچه از افراد جامعه که بنابر دلایل فرهنگی از شمولیت مالی خارج شده اند، با نیاز افغانستان در زمینه دست یافتن به فیصدی بیشتر افراد در مشارکت اقتصادی همسو است. توانمندسازی چنین افراد از طریق تمویلات مالی خُرد میتواند به مزایای اجتماعی گسترده تر از جمله بهبود سلامت خانواده ها و رشد اقتصادی منجر شود.

وضعیت خوب امنیتی

از لحاظ تاریخی، افغانستان با چندین دهه درگیری و بی ثباتی مواجه بوده است که به شدت توسعه اقتصادی و دسترسی به خدمات مالی را با مشکل مواجه کرده است. با این حال، وضعیت امنیتی کنونی بهتر از چهار دهه گذشته است و محیط مساعد تری را برای طرح های تمویلات مالی خُرد ایجاد کرده است. در سالهای اخیر، افغانستان تغییر چشمگیری را در وضعیت امنیتی خود تجربه کرده است، که فرصتی بی نظیر را برای تطبیق مودل مشابه گرامین بانک ارائه می دهد. بهبود شرایط امنیتی امکان تأسیس و فعالیت مؤسسات مالی خُرد (MFIs) را در مناطق که قبلاً به دلیل خشونت و ناآرامی غیر امکان پذیر بودند، فراهم می کند. این ثبات، مؤسسات مالی خُرد را قادر می سازد تا به جمعیت های محروم دسترسی پیدا کنند، به ویژه در مناطق روستایی که خدمات مالی در آنجا نادر بوده است. با بهبود امنیت، جوامع بیشتر درگیر فعالیت های اقتصادی جمعی می شوند. این محیط، اعتماد را در بین استفاده کنندگان احتمالی تمویلات مالی خُرد تقویت می کند و مودل های تمویلات مالی خُرد به شکل گروهی را دوام دار تر می سازد. استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد می توانند گروه های همبستگی را تشکیل دهند، همانطور که در مودل گرامین دیده می شود، که مسئولیت پذیری را افزایش می دهد و خطر عدم موفقیت بازپرداخت تمویل را کاهش می دهد.

پیشرفت های امنیتی کنونی، سازمان های بین المللی از جمله سازمان ملل متحد و سازمان های غیر دولتی مختلف را تشویق کرده است تا حمایت های خود را از بخش تمویلات مالی خُرد در افغانستان افزایش دهند. این

وضعیت کشور های خود تطبیق نموده اند. به عنوان مثال؛ هند با روحیه از مودل تمویلات مالی خُرد گرامین بانک مودل مشابه را به نام گروهی که به خود شان کمک میکنند (Self-Help Group) ایجاد نموده است. این مودل شامل زنانی است که گروه های را برای پس انداز و تمویل تشکیل می دهند و از رویکرد تمویل گروهی گرامین بانک الهام می گیرند. علاوه بر این، سازمان های مختلف جهان نیز، به طور مثال؛ مؤسسات تمویلات مالی خُرد در امریکای لاتین، نیز برنامه های تمویلات مالی خُرد را بر اساس مودل گرامین با تمرکز بر توسعه جامعه و کاهش فقر اجراء کرده اند.

تطبیق مودل گرامین بانک در افغانستان

بر اساس این که در کشورهای دیگر جهان نیز مودل مشابه گرامین بانک نتایج امیدوار کننده را به بار آورده است، افغانستان نیز می تواند با روحیه از آن مودل مشابه را بادر نظر داشت اصول شریعت دین مبین اسلام و اقتصاد و بانکداری اسلامی در کشور تطبیق نماید. در صورت تطبیق آن در کشور، فرصت ها و چالش ها می تواند وجود داشته باشد که ذیلاً به تشریح چگونگی اجرای چنین مودل در افغانستان با مزایا و موانع بالقوه آن پرداخته می شود.

فرصت ها:

تقاضای بیشتر برای تمویلات مالی خُرد

افغانستان دارای جمعیت زیادی از افراد و خانواده های کم عاید است که به خدمات بانکداری و تمویلات مالی دسترسی ندارند. تقاضا برای تأمین مالی خُرد در چنین افراد بیشتر است، به ویژه در میان آنچه از افراد جامعه که بنابر دلایل فرهنگی و اقتصادی از دایره شمولیت مالی بیرون مانده اند. اجرای یک مودل شبه گرامین بانک مطابق به اصول شریعت دین مبین اسلام می تواند سرمایه لازم برای راه اندازی کاروبار های کوچک و بهبود معیشت این افراد را فراهم کند. علاوه بر این، افغانستان دارای پیوندهای اجتماعی و شبکه های اجتماعی قوی است که می توان از آنها برای ایجاد ساختارهای تمویلات بر اساس گروه های کوچک استفاده کرد. با سازماندهی استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد در گروه های کوچک، این مودل می تواند مسئولیت پذیری و حمایت متقابل را، مشابه رویکرد گرامین، تقویت کند. این ساختار

سازمان ها می توانند بودجه، آموزش و منابع ضروری را برای کمک به ایجاد و تداوم برنامه های تمویلات مالی خُرد فراهم کنند، و اطمینان حاصل کنند که آنها با شرایط و نیازهای محلی سازگار هستند. علاوه بر این، یک محیط امن تر می تواند احیای اقتصادی را تحریک کند و به افراد این امکان را می دهد که در کاروبارهای کوچک سرمایه گذاری کنند بدون اینکه ترس از دست دادن سرمایه گذاری های خود را داشته باشند. در چنین حالت تقاضا برای خدمات تمویلات مالی خُرد احتمالاً افزایش می یابد و بازار قوی برای مؤسسات مالی خُرد ایجاد میشود.

چالش ها

با وجود اینکه سواد مالی سنگ بنای مودل گرامین بانک است. تعداد چشمگیر مردم افغانستان فاقد سواد مالی می باشند که برای درک محصولات مالی و مدیریت مؤثر تمویلات ضروری پنداشته می شود. بدون تعلیم و آموزش کافی، استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد ممکن برای تصمیم گیری آگاهانه دچار مشکل شوند و خطر عدم موفقیت در زمینه بازپرداخت را افزایش دهند.

علاوه بر این، زیربنا های افغانستان، از جمله سیستم های ترانسپورتی و ارتباطات و زیربنای مالی در مقایسه با کشور بنگلادیش توسعه نیافته است. این می تواند ارائه خدمات تمویلات مالی خُرد را پیچیده سازد، به ویژه در مناطق روستایی که دسترسی به مؤسسات مالی محدود است.

راه حل

تمرکز بر سواد مالی و آموزش در افغانستان

برای رسیدگی به چالش فقدان سواد مالی و تطبیق مؤثر یک مودل تمویلات مالی خُرد مشابه گرامین بانک در افغانستان، تأکید قوی بر سواد مالی و آموزش ضروری است. این تمرکز را می توان از طریق برنامه های آموزشی جامع و حمایت از توسعه تجارت به دست آورد، که استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد را توانمند ساخته و توانایی آنها را برای مدیریت امور مالی و موفقیت در سرمایه گذاری های شان افزایش می دهد. برای بدست آوردن این هدف، نیاز است تا زمینه برای ورکشاپ های سواد مالی و آموزش برگزار شود که در برگیرنده مفاهیم اساسی مالی مانند بودجه سازی، پس انداز و درک اصطلاحات مهم مالی باشد. این ورکشاپ ها می توانند به استفاده کنندگان

تمویلات مالی خُرد کمک کنند تا اهمیت مدیریت مالی خود را به طور مؤثر و تصمیم گیری آگاهانه در مورد تمویلات را درک کنند. برای این کار میتوان از تریوران محلی استفاده صورت گیرد که با فرهنگ محل مربوطه آشنایی داشته باشند و می توانند به طور مؤثر با شرکت کنندگان ارتباط برقرار کنند و اطمینان حاصل نمایند که محتوا مرتبط و در دسترس است. ارائه آموزش های خاص در مورد شرایط تمویلات، به استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد کمک می کند تا تعهدات خود و پیامدهای تمویلات را درک کنند. علاوه بر این، ایجاد مراکز منابعی سواد مالی به زبان های ملی و محلی که استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد بتوانند به اطلاعات روند بازار، ابزارهای مدیریت تجارت و منابع مالی دسترسی داشته باشند، میتواند نقش بسیار مهمی در زمینه برآوردن این هدف ایفاء کند. این مراکز می توانند برای به اشتراک گذاری دانش و شبکه سازی بین متشبثین عمل کنند. منابع سواد مالی می توانند نه تنها به شکل تحریری بل به شکل تقریری و تصویری از طریق ابزارهای رسانه یی نیز باشند زیرا سواد عمومی مردم افغانستان چنین ایجاب می کند. به همین ترتیب، دسترسی به ابزارها و پلت فورم های دیجیتلی مانند سافتویرهای محاسبه و منابع بازاریابی آنلاین، می تواند به استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد کمک کند تا تجارت خود را به شکل مؤثرتر مدیریت کنند. سازماندهی رویدادها و ورکشاپ های با اشتراک استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد، تاجران و سرمایه گذاران ملی و محلی میتواند نقش مهمی در زمینه ایجاد شبکه های ارتباطی ایفا کند زیرا از آن طریق استفاده کنندگان تمویلات مالی خُرد میتوانند در ساحة کاری شان با تاجران و سرمایه گذاران ارتباطات تأمین کنند، از تجربه های یکدیگر مستفید شوند، و فرصت های همکاری را کشف کنند.

توسعه زیربنای مالی و تکنولوژیکی

ترویج توسعه خدمات مالی دیجیتال می تواند دسترسی به منابع تمویلات مالی خُرد را به میزان قابل توجه افزایش دهد. این شامل بانکداری موبایل و ابزارهای پرداختهای دیجیتلی است که به استفاده کنندگان اجازه می دهد تمویلات و معاملات خود را به راحتی مدیریت کنند. با استفاده از تکنولوژی بانکداری از طریق موبایل و پرداخت های دیجیتلی، مؤسسات مالی می توانند به جمعیت های محروم در مناطق دور دست دسترسی پیدا

مالي خُرد ميتوانند، تجارت هاي خويش را توسعه دهند و در ايجاد شغل و فرصت هاي كاري بيشتر سهم گيرند، عايد خانواده ها را افزايش دهند و به رشد كلي اقتصادي كمك كنند. علاوه بر اين، تحقيقات نشان دهنده آن است كه مودل گرامين در كاهش فقر خانواده ها نقش مثبت داشته است و افراد را قادر مي سازد تا از طريق كاروبار هاي كوچك عوايد بدست آورند. تطبيق اين مودل در افغانستان مي تواند به كاهش سطح فقر و بهبود ستندرد زندگي به بسياري از خانواده ها كمك كند. به همين ترتيب، رويكرد اعطاي تمويلات به شكل گروهی انسجام اجتماعي و مشاركت جامعه را تقويت مي كند. همانطور كه استفاده كنندگان تمويلات مالي خُرد براي حمايت از يكديگر در بازپرداخت و توسعه تجارت با يكديگر همكاري مي كنند، اين امر مي تواند پيوندهاي جامعه را تقويت نموده و پيشرفت را ارتقا دهد.

از اينكه مودل تمويلات مالي خُرد گرامين بانک نه تنها زندگي ميليون ها نفر را در بنگلاديش متحول کرده است، بلکه الهام بخش ابتكارات مشابه در سطح جهاني است، تطبيق مودل گرامين بانک در افغانستان نيز مسيري مناسب براي افزايش شموليت مالي و توسعه اقتصادي ارائه مي دهد. در حالي كه چالش هاي مانند نياز به سواد مالي و توسعه زيربناهاي مالي و تكنالوژيكي بايد مورد توجه قرار گيرد، مزايای بالقوه براي افراد و جوامع قابل توجه است. با تمرکز بر حمايت جامعه و توانمند سازي اقشار محروم از شموليت مالي، افغانستان مي تواند يك محيط تمويلات مالي خُرد را زمينه ساز شده، باعث ايجاد تغييرات مثبت شود.

انور الله حيات، مدير ارشد نشرات د افغانستان بانک

کنند. همكاري با شركت هاي تكنالوژي مالي (FinTech) مي تواند معرفي محصولات مالي مبتكرانه مناسب با نيازهاي استفاده كنندگان افغان را تسهيل كند. اين مشاركت ها مي توانند به توسعه برنامه هاي مورد پسند استفاده كنندگان كمك كنند كه فرآيند تمويلات را ساده ساخته و سواد مالي را در بين آن ها بهبود بخشد.

سرمایه گذاری در زیربناهای فیزیکی لازم برای عملیات بانکی ضروری است. این امر می تواند شامل ایجاد شعبه های مالی خُرد در مناطق روستایی باشد تا اطمینان حاصل شود که خدمات برای کسانی که بیشتر به آنها نیاز دارند قابل دسترسی است. علاوه بر این، افزایش اتصال به اینترنت در سراسر کشور برای مؤفقت خدمات مالی دیجیتال حیاتی است. سرمایه گذاری در چنین زیربناهای می تواند دسترسی افراد به خدمات بانکی و مالی آنلاین را بیشتر سازد که در نتیجه ساحه کاری مؤسسات تمويلات مالي خُرد را وسعت خواهد داد. به همين ترتيب، تعامل با سازمان هاي بين المللی، مانند سازمان ملل متحد و سازمان هاي غير دولتي مختلف، مي تواند تمويل و كمك هاي فني لازم را براي توسعه زيرساخت هاي مالي افغانستان فراهم كند. اين سازمان ها مي توانند با اجراي پروژه هاي با هدف افزايش سواد مالي، ايجاد ظرفيت و بهبود دسترسی به فنآوری كمك كنند.

نتیجه گیری

افغانستان با فراهم سازی دسترسی به تمويلات مالي خُرد در پرتو اصول شريعت اسلامي مي تواند اقتصاد محلي را به حرکت آورده و تشبث را رشد دهد. شركت ها و تجارت هاي كوچك با استفاده از تمويلات

ماخذ:

1. Grameen Bank. (n.d.). Grameen Bank – Bank for the Poor. Retrieved December 25, 2024, from <https://grameenbank.org.bd/>
2. Yunus, M. (2022). Small loans, big dreams: Grameen Bank and the microfinance revolution in Bangladesh, America, and beyond (2022 ed.). PublicAffairs.
3. Grameen Bank. (2024). Monthly report in USD - December 24. <https://grameenbank.org.bd/archives/monthly/monthly-report-in-usd-December24>
4. Khandker, S. R. (2005). Microfinance and Poverty: Evidence Using Panel Data from Bangladesh. The World Bank Economic Review, 19(2), 263-286.
5. Global Development Research Center. (n.d.). Grameen support group. <https://www.gdrc.org/icm/grameen-supportgrp.html>
6. Morduch, J. (1999). The Microfinance Promise. Journal of Economic Literature, 37(4), 1569-1614.
7. Nair, S. (2009). Self-Help Groups in India: A Study of Their Impact on Women's Empowerment. Journal of Social Issues, 65(3), 563-580.
8. Pitt, M. M., Khandker, S. R., & Cartwright, J. (2006). Empowering Women with Micro Finance: Evidence from Bangladesh. Economic Development and Cultural Change, 54(4), 791-831.
9. Yunus, M., & Moingeon, B. (2010). Building Social Business Models: Lessons from the Grameen Experience. Long Range Planning, 43(2-3), 308-325.

د هند د اقتصادي ودي روښانه لسيزه

تېر کال ۲۰۲۳ د ډالرو په پرتله ۱۱.۶۷ سلنه زیاتوالی ښيي. په ۲۰۲۱ کال کې د ۲۰۲۰ کال په پرتله، ۱۶.۹۸ سلنه زیاتوالی ثبت شوی، حال دا چې په ۲۰۱۹ کې ۶.۶۸ سلنه کموالی ثبت شوی وو.

اوس مهال، هند د ۲۰۲۳ کال لپاره د نړۍ په کچه د ناخالصو اسمي تولیداتو په نوملړ کې پنځم، او د سړي سر عاید له مخې ۱۳۹ مقام لري. په ۲۰۲۲ کال کې د هند د کورنیو ناخالصو تولیداتو وده ۷.۲

اقتصادي پرمختګ د ملاتړ لپاره پکې د معقول مالي مدیریت اهمیت ته ځانګړې پاملرنه شوې ده.

اقتصادي وده او پرمختګ:

د هند اقتصادي بهیر په تېره لسيزه کې د پام وړ وده کړې ده، چې په دوامداره توګه د نړۍ والو اوسطونو څخه لوړ وضعیت کې قرار لري. په ۲۰۲۲ کال کې د هند کورني ناخالص تولیدات ۳.۷ ترلیونه ډالر وو، او سړي سر کلني عاید یې ۲۰۶۱۲ ډالرو ته رسېدلی دی چې د

د هند په اقتصادي تاریخ کې له ۲۰۱۴ میلادي کال څخه تر ۲۰۲۴ میلادي کال پورې دوره یوه مهمه لسيزه ګڼل کیږي، چې په بېلابېلو سکتورونو کې یې د پام وړ وده او پرمختګ کړی دی. که څه هم، ځینې ستونزې شتون لري، لکه بېکاري او د بې وزلۍ لوړه کچه چې د نړیوالو معیارونو په پرتله ډېره ده.

د دې مقالې موخه په یاده لسيزه کې د اقتصادي او مالي وضعیت څېړل دي، چې د مهمو نوښتونو، لاسته راوړنو، او

سلنه وه. نږدې ۷۰ سلنه د هند کورني ناخالص توليدات د کورنيو او خصوصي لگښتونو له لارې تأمين کيږي، او دا توليدات د حکومت د لگښتونو، پانگونو او صادراتو لخوا ملاتړ کيږي.

د هند اقتصادي پرمختګ د بېلابېلو جوړښتي اصلاحاتو له امله منځ ته راغلی دی، په ځانګړې توګه د توکو او خدمتونو ماليې (GST) رژیم پلي کول او په خپل هېواد کې د محصولاتو تولید، بسته بندۍ او پراختیا ته د هندي ولس د هڅولو په موخه د نوښتګرو پروګرامونو لکه "په هند کې یې جوړ کړئ" پروګرام په لاره اچول. د توکو او خدمتونو ماليې (GST) رژیم د غیرو مستقیمو مالیاتو سیستم ساده کولو، د کاروبارونو لپاره د آسانتیاوو برابرولو او د مالیاتو قوانینو د رعایت په برخه کې مرسته کړې ده. سربیره پر دې، پر ډیجیټلایزیشن او نوښت باندې تمرکز د دې لامل شوی چې څو نوي پیل شوي کاروبارونه او برېښنايي اقتصاد وده وکړي. د "برېښنايي هند" په څېر نوښتونو ټکنالوژۍ ته لاسرسی لاسرسی لاسرسی دی. د یادونې وړ ده، چې په نوې کېدونکې انرژۍ باندې تمرکز د دوامداره پرمختګ لپاره د هند ژمنتیا څرګندوي.

مالي پالیسي او اقتصادي پرمختګ

معقول مالي مدیریت په دې دوره کې د هند د اقتصادي پرمختګ په ملاتړ کې حیاتي رول لوبولی دی. هغه ستراتیژي چې د دولت د عوایدو او لگښتونو ترمنځ توازن ساتي، اقتصادي ثبات او وده تضمینوي.

یادو کړنو کې مالي نظم، په مؤثره توګه د سرچینو تخصیص، د کسر کمول، د انفلاسیون کنټرول، او د دوامداره اقتصاد ترویج شامل دي. د ۲۰۲۴ کال لپاره مالي کسر د کورنيو ناخالصو توليداتو ۵.۱ سلنه اټکل شوی، او موخه یې تر ۲۰۲۶ کال پورې ۴.۵ سلنې ته رسېدنه ده. له ۲۰۱۴ کال څخه تر ۲۰۲۴ پورې، په مالي

سیاست کې لوی بدلونونه رامنځته شوي، چې په دې کې د توکو او خدمتونو د ماليې رژیم (GST) معرفي کول، په لگښتونو کې بدلون، او له بودیجې څخه بهر پورونه شامل دي. تر ۲۰۲۳ کال پورې، د مرکزي حکومت پور ۱۵۵.۶۲۱ تریلیونه هندي روپۍ (۱.۸ تریلیونه امریکایي ډالر) وو، چې د ناخالصو کورنيو توليداتو ۵۷.۱ سلنه یې جوړوله، په داسې حال کې چې د ایالتونو حکومتي پور د کورنيو ناخالصو توليداتو ۲۸ سلنه تشکیلوي. د لگښتونو د زیاتوالي

د پلانونو سربېره، مرکزي حکومت موخه لري ترڅو تر ۲۰۲۴ کال پورې د مالي کسر کچه ۵.۱ سلنې ته راکمه کړي.

ځانګړي نوښتونه لکه د "پرادهان منټري جن دهن یوجنا (PMJDY)" د بې وزلی په کمولو او هراړخیزې وده کې مرسته کړې ده، په داسې حال کې چې د زیربناوو په برخه کې لگښتونو د اړیکو او سوداګرۍ په پراختیا کې مهم رول لوبولی دی. د "اتمانیربهارت آبهیان" تر نامه لاندې نوښت د کرونا وبا پر مهال ځان بسیاینې ته لومړیتوب ورکړی، ترڅو کورني توليدات وده وکړي او په وارداتو تکیه کمه شي.

د هند اقتصادي موقعیت او له نړۍ سره یې پرتله

د هند اقتصادي پرمختګ د دې هېواد په نړیوالو درجه بنديو او د اسعارو پیاوړو زېرمو کې څرګند دی چې د مالي ثبات او سیالی بڼکارندويي کوي. مهم شاخصونه لکه د سوداګرۍ آسانتیاوې او د نړۍ وال نوښت شاخص په نړۍ واله کچه د هند اقتصادي بهیر روښانوي.

د بېوزلی کمول

د هند نږدې ۶۰ سلنه نفوس کلیوالي ژوند کوي، او هېواد له لوړې بېکارۍ، د عوایدو نابرابرۍ د زیاتوالي او د ټولیزې

تقاضا له کمښت سره مخ دی. سره له دې چې هند د بېوزلی کمولو پر وړاندې مؤثرې مبارزې ترسره کړې دي، ترڅو د هر اړخیزه فقر کچه د ۲۰۱۳ کال له ۲۹.۱۷ سلنې څخه د ۲۰۲۲ کال تر ۱۱.۲۸ سلنې ته راټیټه کړي، چې له دې لارې میلیونونه خلک له بېوزلی څخه راوباسي. خو اوس مهال، د پیسو نړۍ وال صندوق د معلوماتو له مخې، له ۲۳۰ میلیونو څخه ډېرې کورنۍ لا هم په بېوزلی کې ژوند کوي. حکومت اړ دی چې د دې کورنیو د وضعیت ښه والي ته زیاته پاملرنه وکړي. همدارنگه، "په هند کې یې جوړ کړئ" کمپاین په څېر نوبتونه کولی شي د تولید ودې او د بهرنیو پانګونو راجلبولو ته لاره هواره کړي، چې دا به په صنعتي پراختیا او د دندو په رامنځته کولو کې مرسته وکړي. دولت د زېربنايي پروژو، لکه د بهارت مالا او ساګر مالا له لارې، د زېربناوو پراختیا ته لومړیتوب ورکړی دی، ترڅو د اړیکو ښه کولو، لوژستیکي چارو او د اقتصادي ودې د لا زیاتوالي لپاره لاره هواره کړي. د ایالتي حکومتونو پر وړاندې د ملي حکومت رول

ملي حکومت اقتصادي پالیسي ټاکي، په داسې حال کې چې ایالتي حکومتونه د

دې پالیسيو په پلي کولو او د محلی کچې پراختیا کې مهم رول لوبوي. ګډې هڅې، لکه: د توکو، خدمتونو او مالیې اړوند شورا (GST) په څېر نوبتونه د دې اغېزمنې پالیسي په پلي کولو او د متوازن سیمه ییز پرمختګ په برخه کې بنسټیز اهمیت لري. همدارنگه، دولت باید ستراتیژیکو اصلاحاتو ته پاملرنه وکړي ترڅو د هر سکتور شته ستونزې حل کړي او په پلان جوړونه کې ورڅخه کار واخلي.

د هند اسعاري زیرمې

په تېرو لسو کلونو کې د هند اسعاري زېرمو د پام وړ وده کړې ده. د هند اسعاري زېرمې د ۲۰۲۴ کال د فبروري تر ۹ مې نېټې ۶۴۲ میلیارد ډالرو ته رسېدلې دي، چې دا د ۲۰۱۴ کال له ۳۰۴ میلیارد ډالرو څخه زیاتې دي. دا زیاتوالی د بېلا بېلو عواملو له امله منځته راغلی چې په دې کې د مستقیمو بهرنیو پانګونو پیاوړې جریانونه (FDI)، د صادراتو زیاتوالی، او د هند د مرکزي بانک (RBI) لخوا د اسعارو معقول مدیریت شامل دي. د هند د اسعاري زېرمو په ترکیب کې د اسعارو شتمنی، طلا، د برداشت ځانګړي حقونه او د پیسو نړۍ وال صندوق د زېرمو وضعیت شامل دی. دا متنوع او ثابتې

زیرمې پانګوالو او پالیسي جوړونکو ته لا زیات باور ورکوي. د هند د اقتصادي ودې لسیزه له ۲۰۱۴ څخه تر ۲۰۲۴ پورې د چټکې ودې ښکارندويي کوي. دا وده د بنسټیزو اصلاحاتو، نوبت، او معقول مالي مدیریت په پایله کې تر لاسه شوې ده. لکه څرنګه چې هند نړۍ وال اقتصادي موقعیت تر لاسه کولو ته نږدې کیږي، د بشپړ او دوامداره پرمختګ لپاره لا زیاتو هڅو ته اړتیا ده. همدارنگه، د مالي ثبات لا زیاتوالی او د بې وزلی کمولو هڅې د دې وخت له مهمو اړتیاوو څخه شمېرل کیږي.

لیکوال: رامیش کمار نانجونداتیا

ژباړه: احمد صفي ناصري، د افغانستان

بانک د ژباړې د بورډ مدیر

اهمیت استقلال بانک مرکزی بر ثبات اقتصادی

دخالت مستقیم اجرا کند. بانک مرکزی می تواند عرضه پول و سایر ابزارهای پولی را به طور مستقل تعیین نماید.

۲- **استقلالیت عمل:** بانک مرکزی باید در برابر فشارهای کوتاه مدت دولت ها مقاوم باشد تا بتواند تصمیم بلندمدت و پایدار اتخاذ کند و از سیاست های غیر ضروری اجتناب نماید.

بانک های مرکزی به عنوان نهادهای اصلی سیاست های پولی کشورها، می توانند با تصمیم گیری مستقل، از نفوذ سیاسی جلوگیری کرده و به پایداری مالی کمک کنند.

بانک مرکزی به عنوان یک نهاد مهم در سیاست گذاری پولی، نقش اساسی در حفظ ثبات اقتصادی یک کشور ایفا میکنند. یکی از اصول بنیادین در عملکرد مؤثر بانک های مرکزی، استقلالیت آنها است. استقلالیت بانک مرکزی به این معناست که این نهاد می تواند تصمیم خود را در زمینه سیاست های پولی بدون فشارها اتخاذ کند.

استقلالیت بانک مرکزی از دو جنبه قابل بررسی است:
 ۱- **استقلالیت سیاست گذاری:** این نوع استقلالیت بانک مرکزی را قادر می سازد که سیاست های پولی را بدون

نقش استقلالیت بانک های مرکزی در اقتصاد

۱- کنترل تورم

کنترل تورم یکی از اهداف اصلی هر بانک مرکزی است. در صورتی که بانک مرکزی تحت فشار دولت قرار بگیرد، ممکن است برای تحریک رشد اقتصادی اقدام به کاهش نرخ بهره و افزایش نقدینگی کند که می تواند به افزایش تورم منجر شود. بانک مرکزی مستقل قادر است سیاست های ضد تورمی را به طور مؤثر اجرا کرده و از تأثیرات منفی آن جلوگیری کند. برای مثال، کشورهای پیشرفته ای مانند آلمان و سویدن با داشتن بانک مرکزی مستقل، توانسته اند تورم را در سطح پایین نگهدارند، که به ثبات اقتصادی و افزایش اعتماد سرمایه گذاران کمک کرده است.

۲- جلوگیری از بحران های مالی

استقلالیت بانک مرکزی نقش کلیدی در جلوگیری از بحران های مالی دارد. بحران های مالی می توانند به دلیل اختلالات در سیستم مالی، مانند قرض دهی نادرست یا کاهش اعتماد به بانک ها، به وقوع بپیوندند. در زمان بحران های اقتصادی، بانک های مرکزی مستقل می توانند بدون نگرانی از مداخلات سیاسی، سیاست های مؤثر اتخاذ کنند. برای مثال، بحران مالی ۲۰۰۸ نشان داد که بانک های مرکزی مستقل در کشورهای مختلف توانستند با اتخاذ سیاست های پولی مناسب، از رکود اقتصادی جلوگیری کنند.

۳- کنترل نرخ ارز

بانک مرکزی مستقل می تواند با اتخاذ سیاست های مناسب، نوسانات نرخ ارز را کنترل کند و این امر باعث افزایش اعتماد به بازارهای مالی و جذب سرمایه گذاری خارجی می شود. در کشورهایی که بانک مرکزی مستقل دارند، ثبات پولی ایجاد شده و شرایط اقتصادی پایدارتر و جذاب تر برای سرمایه گذاران خارجی فراهم می شود.

۴- جلوگیری از کسر بودجه دولت

در کشورهایی که استقلال بانک مرکزی تهدید می شود، دولت ها ممکن است از بانک مرکزی بخواهند برای تأمین کسری بودجه پول چاپ کنند. این اقدام می تواند منجر به افزایش تورم و ناپایداری اقتصادی شود. اما در کشورهایی که بانک مرکزی مستقل دارند، این گونه درخواست ها رد می شود و بانک مرکزی سیاست های پولی مسئولانه را اجرا می کند.

۵- تقویت اعتماد عمومی

اعتماد عمومی یکی از ارکان های اصلی برای ثبات اقتصادی است. زمانی که مردم بدانند بانک مرکزی به طور مستقل و بر اساس تحلیل های علمی و منطقی تصمیم می گیرد، این اعتماد باعث کاهش نوسانات بازار، جذب سرمایه گذاری های بلند مدت و تقویت رشد اقتصادی می شود که در نهایت موجب بلند رفتن گراف کار و ثبات قیمت ها در بازار می گردد.

علاوه بر این، استقلالیت د افغانستان بانک باعث ثبات هرچه بیشتر مالی و اقتصادی شده و کشور را از نوسانات شدید مالی و اقتصادی که قبلاً متوجه آن بود، مصون نگهداشته است. این استقلالیت به بانک مرکزی این امکان را داده است که در برابر فشارهای جهانی و منطقه ای ناشی از تغییر رویکرد ها و سیاست های اقتصادی شان، تصمیم بلند مدت و پایدار اتخاذ نماید. در نتیجه، فعالیت های اقتصادی مانند سرمایه گذاری در بخش های مختلف، رشد صادرات، و توسعه خدمات بانکی بهبود یافته و کشور شاهد رشد اقتصادی پایدار و بهبود شرایط اجتماعی و اقتصادی بوده است.

محمد کاظم سروری

مدیر ارتباط رسانه ها، د افغانستان بانک

بانک مرکزی افغانستان (د افغانستان بانک) نیز توانسته است پس از تحول سیاسی با اجرای مؤثر سیاست های پولی، به ثبات اقتصادی بهتری دست یابد. این امر موجب افزایش اعتماد مردم به سکتور بانکی و حفظ ثبات پول افغانی گردیده است، طوریکه استقلالیت د افغانستان بانک دستاوردهای قابل توجهی برای اقتصاد کشور به همراه داشته است. یکی از بزرگ ترین دستاوردها، کنترل تورم و ثبات ارزش پول افغانی بوده که به ایجاد ثبات مالی در کشور کمک کرده است. با اجرای سیاست های پولی مستقل، بانک مرکزی توانسته است نرخ تورم را در سطح پایین نگه دارد، که این امر موجب تقویت قدرت خرید مردم و جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی شده است. همچنین، اعتماد عمومی به سیستم بانکی افزایش یافته و مردم به سیستم مالی کشور اعتماد بیشتری پیدا کرده اند.

منابع و مأخذ:

1. Bernanke, B. S., & Mishkin, F. S. (1997). Inflation Targeting: A New Framework for Monetary Policy? *Journal of Economic Perspectives*, 11(2), 97-116.
2. Kydland, F. E., & Prescott, E. C. (1977). Rules Rather Than Discretion: The Inconsistency of Optimal Plans. *Journal of Political Economy*, 85(3), 473-491.
3. بررسی مزایای استقلال بانک مرکزی برای مدیریت سیاست های پولی.
4. International Monetary Fund (IMF). (2008). *The Role of Central Bank Independence in Financial Stability*.
5. گزارش های رسمی بانک مرکزی آلمان در مورد سیاست های موفق پولی و تأثیر استقلال.
6. سیاست ها و اقدامات فدرال رزرو ایالات متحده در بحران مالی ۲۰۰۸.
7. OECD Economic Surveys. (2019).

پر اقتصادي ودې د مالي سياست اغېزې

دې توگه پر اقتصادي ودې عمومي اغېزه محدوده كړي.

اقتصادي وده:

اقتصادي وده د هېواد په اقتصاد كې د توکو او خدماتو په توليد كې زياتوالي ته اشاره كوي. دا معمولاً د هېواد د ناخالص كورني توليد (GDP) د كلني بدلون د سلنې پر بنسټ اندازه كېږي. اقتصادي وده د هر هېواد د ترقي او پرمختگ لپاره ډېره مهمه ده. دا په فرهنگي، ټولنيز او سياسي ژوند كې هم مثبت بدلون راولي. زموږ په هېواد او نړۍ كې د اقتصادي پرمختگ او ودې لپاره د سياستونو او پلانونو جوړول ډېر اړين دي. لكه د چين او جاپان په څېر هېوادونو كې د لوړ سرعت ريل شبكې رامېنځته كول. همداراز، چټك او اغېزمن ټرانسپورټ په بيلابيلو سكتورونو كې د اقتصادي ودې لامل گرځيدلى دى.

مالي سياست:

د مالي سياست مهم جزء د دولت لگښتونه او عوايد كارول دي،

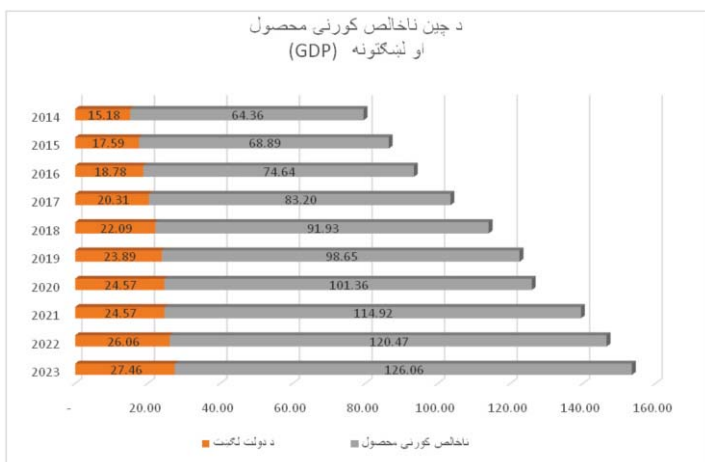
مالي سياست د يوه هېواد د اقتصاد په وده او ثبات كې ډېر مهم رول لوبوي. د مالي سياست پر اغېزو پوهېدل د پاليسي جوړوونكو، اقتصاد پوهانو او نورو اړوندو وگړو لپاره ارزښتناك دي ترڅو باخبره پرېكړې وكړي او اغېزمنې اقتصادي ستراتيژۍ پلې كړي.

دا ليكنه د مالي سياست او اقتصادي ودې ترمنځ اړيكي څېړي او د اقتصادي فعاليتونو د هڅولو په برخه كې د مالي سياست ارزښت، د مالي ضريب مفهوم، بالقوه اغېزې او د ودې او ثبات پر سر د مالي سياست عمومي اغېزې ارزوي.

د پيسو نړۍ وال صندوق (IMF) مقالې د اقتصادي فعاليتونو په وده كې د مالي سياست د اغېزمنتوب په اړه نظري او تجربوي شواهد څېړي او د فاكټورونو رول روښانوي لكه د مالي ضريب اندازه، سربېره پردې، سرچينې دا بيانوي چې د دولت د لگښتونو زياتوالى ښايي د خصوصي پانگونې د كموالي سبب شي او په

لوړول دي. دا ډول سياست معمولاً په هغه وخت کې کارول کېږي چې اقتصاد له رکود سره مخ وي. د حکومت لخوا د زېربنايي پروژو لکه د نوو سړکونو، پلونو او عمومي ټرانسپورټ سیستمونو د جوړولو د لگښتونو زیاتوالی کولای شي کاري فرصت برابر او د اقتصادي فعالیتونو کچه لوړه کړي، چې په پایله کې یې اقتصادي وده هڅول کېږي.

د چین حکومت په تېرو کلونو کې د انبساطي مالي پالیسیو د پلي کولو لارې چارې غوره کړې دي ترڅو د اقتصادي ودې سرعت چټک کړي. د بېلګې په ډول، هغوی د بیخ بنایي پروژو لکه د ټرانسپورټ او انرژۍ سکتورونو پر زېربناوو زیات لگښتونه کړي دي. دې خوځښتونو په اقتصاد کې د کارونو فرصتونه برابر او مجموعي تقاضا لوړه کړې، چې په پایله کې یې اقتصادي وده ښه شوې ده. د چین مالي بودجه له ۲۰۱۴ څخه تر ۲۰۲۳ پورې په کلني ډول په ۷٪ اوسط سره وده وکړه. دا وده د چین د اقتصادي پراختیا او پانګونې لپاره مؤثره وه. په دې موده کې چین د خپل ناخالص کورني محصول په برخه کې هم پراختیا موندلې ده، چې په اوسط ډول د کلني ودې کچه یې ۶.۵٪ وه.

پر اقتصادي ودې د انقباضي مالي سياست اغېزه:

انقباضي مالي سياست هغو حکومتي اقداماتو ته اشاره کوي چې د انفلاسیون فشارونه کم کړي چې په پایله کې د اقتصادي ودې

چې د اقتصادي پایښت او ودې لپاره مؤثر تماميږي. د لگښتونو بېلګې د عامه زیربناوو، د هوساینې برنامې او دفاعي بودجه رانغاړي. د اقتصادي شرایطو او اهدافو پر بنسټ، مالي خوځښتونه غوره کېږي. دغه خوځښتونه د عامه/خصوصي لگښت او سوداګریزې پانګونې له لارې د تقاضا او تولید د ډیرېدو سبب کېږي.

د مالي سياستونو ډولونه

۱- انبساطي مالي سياست

انبساطي مالي سياست د حکومت هغه اقدامات دي چې موخه یې د اقتصادي ودې هڅول او د عمومي تقاضا لوړول دي. دا ډول سياست معمولاً په هغه وخت کې کارول کېږي چې اقتصاد د رکود سره مخ وي. د حکومت لخوا په زېربنايي پروژو لکه د نوو سړکونو، پلونو او عمومي ټرانسپورټ سیستمونو په جوړولو کې د لگښتونو زیاتوالی کولای شي، کاري فرصت برابر او د اقتصادي فعالیتونو کچه لوړه کړي، چې په پایله کې اقتصادي وده هڅول کېږي.

۲- انقباضي مالي سياست

انقباضي مالي سياست د حکومت هغه اقدامات دي چې موخه یې د لگښتونو کمول او د عمومي تقاضا محدودول دي. دا ډول سياست معمولاً هغه وخت کارول کېږي چې اقتصاد له تورم سره مخ وي. په دې د حکومت لخوا په زېربنايي پروژو، اجتماعي او دفاعي لگښتونو کې کمښت، د ماليې د نرخونو لوړول او د پور محدودول شامل دي. دا اقدامات د عمومي تقاضا او تورم کچه کموي.

پر اقتصادي ودې د انبساطي او انقباضي مالي سياستونو اغېزې

پر اقتصادي ودې د انبساطي مالي سياست اغېزه

انبساطي مالي سياست د حکومت هغو اقداماتو ته اشاره کوي چې موخه یې د اقتصادي ودې هڅول او د عمومي غوښتنې

سرعت هم ور سره راتپيږي. د حکومتي ټولنيزو پروگرامونو، زیربنایي پروژو، یا د لگښتونو کموالی کولای شي چې په مستقیم ډول د مجموعي تقاضا کچه کمه او په پایله کې اقتصادي وده کمه کړي. لکه په ۱۹۸۰ میلادي کال کې، د امریکا متحده ایالاتو حکومت د لوړ انفلاسیون سره د مقابله لپاره د مالیاتو زیاتوالی او د لگښتونو کموالی تطبیق کړ، که څه هم دې چارې لومړی اقتصادي کړکېچ رامنځته کړ، خو وروسته یې د انفلاسیون په کمولو کې مرسته وکړه.

د مالي سیاست وخت او مؤثریت

مالي سیاست د اقتصادي ودې په هڅولو کې مهم رول لوبوي. پر اقتصاد باندې د مالي سیاست د اغېزو په ارزولو کې دا مهمه ده چې وگورو آیا حکومت په مناسب وخت کې مناسب سیاست پلي کوي ترڅو مطلوبې پایلې ترلاسه کړي؟

وخت د مالي سیاست د پلې کولو په برخه کې کلیدي رول لري. د بېلگې په توگه، د انبساطي مالي سیاست اقدامات لکه د حکومت د لگښتونو زیاتوالی یا د مالې کموال د اقتصادي رکود په کمولو کې خورا اغېزمن دي. په اقتصادي رکود کې مالي خوځښتونه کولای شي د اقتصادي ودې هڅولو او د بېکارۍ په کمولو کې مرسته وکړي.

له بلې خوا، د انقباضي مالي سیاست مالي خوځښتونه لکه د لگښتونو کموال یا د مالیاتو زیاتوالی هغه وخت خورا اغېزمن دي چې اقتصادي وده له حده زیاته وي او انفلاسیون لوړ وي. په اقتصاد کې د تقاضا کمولو سره، مالي خوځښتونه کولای شي د انفلاسیون کنټرول او د اقتصاد له غیر ضروري ودې څخه مخنیوی وکړي.

د مالي سیاست اغېزمنتوب پدې پورې هم اړه لري چې په توگه طرحه او پلي شي. د مثال په توگه، هغه اقدامات چې پر زیربنایي پانگونې تمرکز کوي یا د ځانگړو صنعتونو ملاتړ کولای شي د

پراخه اقداماتو په پرتله به په اقتصادي وده ډیره مستقیمه اغېزه ولري.

څېړنو ښيي چې د اقتصادي ودې پر هڅولو باندې د مالي سیاست اغېزه د اقتصاد ځانگړي شرایطو پورې اړه لري. د بېلگې په توگه، رامي او زبرا (۲۰۱۸) وموندل چې په اقتصادي فعالیتونو باندې د مالي سیاست اغېزه د بحران د کچې او د پلي شوي مالي اقدام د نوعیت پورې اړه لري.

د مالي ضریب اغېزې

مالي ضریب یو مفهوم دی چې په اقتصاد کې د عمومي اقتصادي فعالیت په اړه د دولتي لگښتونو یا مالیاتي بدلونونو د اغېزو اندازه کولو لپاره کارول کېږي. دا هغه اندازه معلوموي چې له مخې یې په دولتي لگښتونو یا مالیاتو کې لومړنی بدلون په اقتصادي تولید کې د زیات بدلون سبب کېږي. د مالیاتو زیاتوالی ښيي چې مالي سیاست پر اقتصادي وده باندې قوي اغېزه لري.

مالي ضریب مختلف ډولونه لري، چې د حکومتي لگښت ضریب او د مالیاتو ضریب پکې شامل دي. د حکومت د لگښت ضریب په عمومي اقتصادي فعالیتونو کې د حکومت په لگښتونو کې د بدلونونو اغېزه اندازه کوي، په داسې حال کې چې د مالیاتو ضریب پر اقتصادي فعالیت باندې د مالیاتو د بدلونونو اغېزه اندازه کوي.

د اقتصادي رکود په وخت کې پالیسي جوړونکي ممکن د مالي سیاست اقدامات وکاروي، لکه د حکومت د لگښتونو زیاتوالی یا د مالیاتو کموال. د اقتصادي ودې هڅولو لپاره د مالي ضریب پوهه کولای شي له پالیسي جوړونکو سره مرسته وکړي چې د اقتصادي فعالیت او کارموندنې ته د ودې ورکولو لپاره تر ټولو مؤثره اقدامات غوره کړي.

د پیسو نړۍ وال صندوق څېړنو موندلې چې پر اقتصادي فعالیتونو

ممکن په اقتصاد کې د سرچینو د ناسم تخصیص او د بې کفایتۍ لامل شي.

نتیجه:

مالي سياست او اقتصادي وده دواړه ډېرې نږدې اړیکې لري او مالي سياست د يو هېواد د ثبات او ټينګښت په برخه کې مهم رول لوبوي. انقباضي مالي سياست هغو حکومتي اقداماتو ته اشاره کوي چې د انفلاسيون فشارونه کم کړي چې په پایله کې د اقتصادي ودې سرعت هم ورسره راټيټيږي. د مالي سياست مؤثریت له دې سره تړاو لري چې په مناسب وخت کې مناسب سياست پلي شي ترڅو مطلوبې پایلې ترلاسه شي.

دواړه انبساطي او انقباضي مالي سياستونه مهم ابزارونه دي، خو که په سمه توګه پلي نه شي، کیدای شي نامطلوبې پایلې ولري.

نویسنده: مطیع الله رحمتی

تحلیلگر سکتور مالی

آمریت عمومی سیاست پولی

باندې د مالي سياست اغېزه د اقتصادي شرايطو او د ضريب د اندازې پورې اړه لري. او د اقتصادي ودې او ثبات په اړه د مالي سياستونو د اوږد مهاله اغېزو پر اهميت ټينګار کوي.

د مالي سياست بالقوه زيانونه

۱- د خصوصي پانګونې له منځه وړل: کله چې حکومت خپل لګښتونه زيات کړي، دا چاره ممکن له خصوصي سکتور سره د سرچينو (لکه وجوه او کارګرانو) لپاره سيالۍ زياتې کړي. د خصوصي پانګونې له منځه وړل کولای شي د اقتصادي ودې احتمال محدود کړي ځکه چې د خصوصي سکتور پانګونه کميږي.

۲- د دولتي پور زياتوالی: د پالیسي داسې اقدامات لکه د دولتي لګښتونو زياتوالی او د مالياتو کمول کولای شي د بودجې د کسر او د دولتي پور د لوړېدو لامل شي. د دولتي پور لوړه کچه کولای شي د اقتصاد لپاره منفي اغېزې ولري، د راتلونکي پالیسي اختيارونو لپاره انعطاف کم کړي، او د احتمالي کريدټ درجه بندي راټيټه کړي. د دولت د پور لوړه کچه کولای شي خصوصي پانګونه هم پراخه کړي او په راتلونکو نسلونو فشار راوړي.

۳. په اقتصاد کې تحريف رامنځته کول: د مالي سياست اقدامات ځينې وختونه د نورو په پرتله د ځانګړو صنعتونو يا سکتورونو په ګټه اقدامات کوي چې دا چاره په اقتصاد کې تحريف رامنځته کوي. د مثال په توګه، ځينې صنعتونو ته ځانګړې يا سبسايډي

سرچينې:

1. untitled (ucsd.edu)
2. Fiscal Policy: Taking and Giving Away (imf.org)
3. Microsoft Word - Afghanistan Development Update October 2022.docx (worldbank.org)
4. The Effectiveness of Fiscal Policy in Stimulating Economic Activity---A review of the Literature - WP/02/208 (imf.org)
5. Fiscal Multiplier: Definition, Formula, Example (investopedia.com)
6. Fiscal Multipliers (imf.org)
7. What Is the Crowding Out Effect Economic Theory? (investopedia.com)
8. How does fiscal policy affect growth and stability? | World Economic Forum (weforum.org)

اف پی: اف پی

سرعت

سهولت

موثریت و مصئونیت

د شرعي اصولو سره سمه بانکوالي یوه داسې
اړتیا ده چې د افغانستان هر وګړی یې غوښتونکی
دی او یواځینی وسیله ده چې کولای شي د هېواد
بانکونه د پخوا په پر تله پیاوړي کړي.

ذبيح الله مجاهد: افغانستان کېد ټاپي پروژې کار عملاًجريات لري.

د اسلامي امارت وياند ذبيح الله مجاهد وايي چې، د ټاپي پروژې ټول اړين وسايل افغانستان ته رارسېدلي او د يادې پروژې کار عملاً جريان لري. د ښاغلي مجاهد په وينا، ټاکل شوې چې، د دغې سترې اقتصادي پروژې چارې په دوو کلونو کې به تر هرات ولايته بشپړې شي. د اسلامي امارت له بيا واکمنېدو وروسته، په افغانستان کې د ټاپي پروژې د کار پيلېدل د اسلامي امارت له مهمو لاسته راوړنو څخه گڼل کېږي. د اسلامي امارت وياند په دې هکله وويل: «د ټاپي پروژې

چارې عملاً د افغانستان په خاوره کې جريان لري. له پرانيستې تراوسه، د دغې پروژې د اړتيا وړ وسايل رالېږدول شوي او همداراز هغه ماشين آلات چې، هلته کارول کېږي او هغه مهم وسايل چې، تر ځمکې لاندې کېږي، سيمې ته رارسېدلي او د دغې پروژې چارې عملاً د افغانستان په خاوره کې جريان لري.» بل خوا، د صنعتکارانو ټولنه په افغانستان کې د ټاپي پروژې بشپړېدل د اقتصادي ودې، د کاري فرصتونو د رامنځته کېدو او د هېواد د عوايدو د زياتېدو په برخه کې يو مثبت گام بولي. د صنعتکارانو د ټولنې رئيس عبدالجبار صافي وويل: «د

دغې پروژې له لارې زرگونو تنو ته د کار زمينه برابروي او د کال کابو ۴۰۰ ميليونه ډالره عوايد به ترلاسه شي. د هېواد سوېل ختيځه سيمه پر يوې اقتصادي سيمې بدلېږي. چې، د دغې پروژې له عملي کېدو سره، گاز، برېښنا، رېل پټلۍ او همداراز سرک جوړېږي.» د اقتصادي چارو شنونکي عبدالشکور هډه وال وايي: «د ټاپي پروژه يوه پراخه پروژه ده چې، د هغه په اوږدو کې ډېرې نورې پروژې هم عملي کېږي. د دغې پروژې له پرانيستې او بشپړېدو سره به سلگونه نورې پروژې هم پيلېږي.» د ټاپي پروژه د روان لمريز کال د وري په ۲۱مه د اسلامي امارت او د

ترکمنستان د لوړ پوړو چارواکو په وړاندې پرانيستل شوه. د دې پروژې په بشپړېدو سره به په افغانستان کې ۱۲ زره کسانو ته د کار زمينه برابره شي او له دې پروژې به د هېواد کلني عوايد شاوخوا يو ميليارډ ډالرو ته ورسېږي.

هشدار بانک مرکزی**آلمان درباره رکود****بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا**

بانک مرکزی آلمان، بوندسبانک، روز جمعه در گزارش جديد چشم انداز نااميدکننده‌ای برای اقتصاد این کشور ارائه نمود و پيش بينی کرد که توليد ناخالص ملی آلمان در سال جاری ۰.۲ درصد کاهش مواجه خواهد گرديد. به اساس

گزارش تسنیم به نقل از یورونیوز، چشم انداز بزرگترین اقتصاد منطقه یورو به ویژه با بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، تیره و تاریک به نظر می‌رسد. طبق پیش‌بینی‌های جدید بانک مرکزی آلمان (بوندس‌بانک) گفته می‌شود که اقتصاد این کشور امسال با انقباض مواجه خواهد شد و در سال ۲۰۲۵ به سختی رشد خواهد کرد. به گفته این بانک، پیش‌بینی می‌شود که تولید ناخالص داخلی آلمان امسال ۰.۲ درصد کاهش یابد، در حالی که پیش از این در ماه جون پیش‌بینی رشد ۰.۳ درصدی اعلام شده بود. در سال ۲۰۲۵، تولید با افزایش ناچیز ۰.۲ درصدی مواجه خواهد شد، در مقایسه با پیش‌بینی قبلی که ۱.۱ درصد اعلام شده بود. برای سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷، بوندس‌بانک رشد ۰.۸ درصد و ۰.۹ درصد را پیش‌بینی می‌نماید. در حالی که دیگر کشورها با هزینه‌های بالای استقراض مواجه هستند، اقتصاد آلمان به ویژه عملکرد ضعیفی داشته است. به دلیل وابستگی قبلی به انرژی روسیه، این کشور به صورت نامتناسبی تحت تأثیر افزایش قیمت انرژی پس از تهاجم به اوکراین قرار گرفته است. عوامل مختلفی بازسازی اقتصاد این کشور را دشوار نموده، از جمله مصادف جمعیت سالخورده، زیربنایی‌های کهنه و قوانین دست و پاگیر که بهره‌وری را مختل می‌کنند. کاهش رشد اقتصادی چین نیز ضربه‌ای به رشد اقتصادی این کشور در سال جاری وارد کرده است، زیرا این بازار آسیایی یک بازار کلیدی برای صادرات آلمان به شمار می‌رود. طبق داده‌های منتشرشده توسط اداره آمار فدرال آلمان، صادرات جهانی این کشور در ماه اکتوبر بیش از انتظار کاهش یافت. این صادرات نسبت به ماه گذشته ۲.۸ درصد کاهش یافت. صادرات این کشور به چین ۳.۸ درصد کاهش، صادرات به امریکا ۱۴.۲ درصد کاهش و صادرات به کشورهای اتحادیه اروپا ۰.۷ درصد کاهش مواجه شدند. آشفته‌گی‌های سیاسی جهانی نیز وضعیت اقتصادی این کشور را پیچیده‌تر کرده و این در حالی است که انتخابات زودهنگام قرار است در ماه دلو برگزار می‌شود.

منابع:

۱- خبرگزاری تسنیم ۲- طلوع نیوز

د افغانستان بانک د بانکي عملياتو لوی امر سره مرکه

په اړه له مور سره ارزښتناک معلومات شريکوي. خبريال: ښاغلی جبارخيل، تر ټولو د مخه له تاسې څخه مننه کوو چې له گرانو هېوادوالو سره د بانکي عملياتو آمريت د دندو او لاسته راوړنو شريکولو په موخه له مور سره همکاري کوي. په لومړي سر کې غواړو چې د خپل ځان په اړه راته ووياست؟

کړې ده. د بانکي عملياتو لوی آمريت د افغانستان بانک يو د مهمو آمريتونو له ډلې څخه دی چې د مرکزي بانک د مؤثرو فعاليتونو لکه: د مالي معاملو، نغدينگي، د پولي سيستم ثبات ساتلو او د مالي خدمتونو د وړاندې کولو په برخه کې خورا مهم رول لوبوي. ښاغلی جبار خيل د افغانستان بانک د بانکي عملياتو لوی آمريت د مهمو مسئوليتونو او دندو

د بانک مجله په پام کې لري چې د افغانستان بانک د بېلابېلو آمريتونو دندې، فعاليتونه او لاسته راوړنې د مجلې گرانو لوستونکو ته معرفي کړي. په دې گڼه کې مو د افغانستان بانک د بانکي عملياتو لوی آمريت د دندو، موخو او لاسته راوړنو په اړه له هېوادوالو سره د معلوماتو شريکولو په موخه د ياد آمريت لوی امر ښاغلي عبدالواحد جبارخيل سره مرکه

جبارخیل: زما نوم عبدالواحد جبارخیل دی او له تېرو ۳۵ کلونو راهیسې د افغانستان په مرکزي بانک کې دنده ترسره کوم. زه په ۱۳۶۴ هـ ل کال کې د کابل پوهنتون د اقتصاد له پوهنځي څخه فارغ شوی يم او په د افغانستان بانک کې د مأموریت په ۳۵ کلن سفر کې مې شاوخوا ۲۵ کاله د بانکي عملیاتو په آمریت کې خدمت کړی دی او اوس مهال د همدې آمریت د لوی آمر په توګه دنده ترسره کوم.

خبريال: مهرباني وکړئ له ګرانو لوستونکو سره د بانکي عملیاتو لوی آمریت د اداري جوړښت او دندو په هکله معلومات شریک کړئ.

جبارخیل: د بانکي عملیاتو لوی آمریت چې پخوا د "خزاني مدیریت" په نوم پېژندل کېدو او چارې یې په سنتي (مینول) ډول پر مخ وړل کېدلې، وروسته یې نوم د بانکي عملیاتو لوی آمریت وټاکل شو او چارې یې له مینول څخه کمپوټري ته واړول شوې. دا آمریت په تشکیل کې څلور مهم معاونیتونه لري لکه: د خزانداری معاونیت، د نشر او مراقبت معاونیت، عملیاتي معاونیت او اداري معاونیت، چې هر یو یې د بېلابېلو څانګرو دندو د ترسره کولو مسئولیت لري.

خبريال: د بانکي عملیاتو لوی آمریت عمده موخې او دندې څه دي؟
 جبارخیل: د بانکي عملیاتو لوی آمریت عمده موخه په مالي سیستم کې د نغدینګی ساتل دي. زموږ مسئولیت دا دی چې ډاډ ترلاسه کړو ترڅو په مرکز او ولایتونو کې دولتي او سوداګریز بانکونه نغدې پیسې په واک کې ولري. سربېره پر دې، موږ هغو سوداګریزو بانکونو ته خدمتونه وړاندې کوو چې د افغانستان بانک څخه یې جواز اخیستی دی، لکه د حسابونو پرانیستلو په برخه کې آسانتیا. بل مهم مسئولیت له مرکز څخه ولایتونو او له ولایتونو څخه مرکز ته د افغانیو او اسعارو په ځانګړې توګه د ډالرو لېږدول دي.

خبريال: د پیسو د لېږد بهیر څنګه ترسره کېږي او کومې کړنلارې پکې تعقیبېږي؟

جبارخیل: د پیسو د لېږد بهیر د یوې ځانګړې کړنلارې په رڼا کې ترسره

کیري. هر ولایت ته پیسې د اړتیا او د ټاکل شوي حد په پام کې نیولو سره لېږدول کیري. که چیرې یو ولایت له مخکې ټاکل شوي حد څخه زیاتو پیسو ته اړتیا ولري، مور هغه ولایت ته اضافي وجوه (پیسې) لېږدوو. همدا ډول، که یو ولایت له ټاکلي حد څخه زیاتې پیسې ولري، مور هغه پیسې مرکز ته رالېږدوو. خبریال: ډیره مننه، د بانکي عملیاتو لوی آمریت نور کوم فعالیتونه ترسره کوي؟ د افغانستان بانک د بانکي عملیاتو لوی آمریت هېوادوالو ته په پولي راکړو ورکړو کې د آسانتیاوو رامنځته کولو په موخه د افغانی د مُندرسو یا زړو بانکنوټونو د راټولولو او له منځه وړلو مسئولیت هم لري، چې د افغانستان بانک د طرزالعملونو او مقرراتو سره سم له بازار څخه د افغانی مُندرس او زړه بانکنوټونه راټولېږي او بیا سوځول کیري. همدا راز، د سوځول شویو بانکنوټونو په بدل کې بازار ته نوي بانکنوټونه وپراندي کیري. دا زړه بانکنوټونه له مرکز او ولایتونو څخه د افغانستان بانک د څانگو له لارې راټولېږي او د یو ټاکل شوي پلاوي تر څارنې لاندې له کره شمېرنې او کنټرول وروسته په څانگرو بټیو کې په یو وار سوځول کیري. په دې پلاوي کې

د افغانستان بانک د مشرتابه پلاوي د غړي په شمول د عدلیې او مالیې وزارتونو او د امنیتي ادارو استازي شامل وي. دا پیسې هم په مرکز او هم په ولایتونو کې سوځول کیري.

خبریال: د بانکي عملیاتو لوی آمریت په ۱۴۰۲ هـ.ل کال کې کومې لاسته راوړنې درلودې؟

جبارخیل: په ۱۴۰۲ هـ.ل کال کې مو په بریالی توگه په مرکز او ولایتونو کې د شاوخوا ۵ میلیارده ۲۲۲ میلیونه افغانیو په ارزښت د افغانی زړه بانکنوټونه راټول کړي او سوځولي مو دي. سربیره پردې، مور د چکونو له لارې نږدې ۳۲,۰۰۰ مالي معاملات ترسره کړي چې ډیری یې د مالیې وزارت او سوداگریزو بانکونو نغده چکونه وو، چې د افغانستان بانک د خزانې له لارې مو اجرا کړي دي. همدا راز، مور شاوخوا ۷۰,۰۰۰ انتقالي معاملات ترسره کړي دي، دا معاملات د ارگانونو د معاشاتو په برخه کې ترسره شوي دي چې چکونه یې مور ته د مالیې وزارت لخوا راستول شوي. دا چې د اداراتو معاشات د دولتي بانکونو پر مټ اجرا کیري، مور د دې معاملاتو مبلغ د مالیې وزارت له حساب څخه سوداگریزو بانکونو ته انتقالوو.

خبریال: د راتلونکي کال لپاره ستاسو کاري پلان څه دی؟

د راتلونکي کال لپاره زموږ د پلان په عمده موخو کې د نغدینگی ساتل، له بازار څخه د مُندرسو او زړو بانکنوټونو راټولول، سوځول او په بدل کې یې بازار ته د نوو بانکنوټونو وپراندي کول شامل دي. مور هوډ لرو چې په مرکز او ولایتونو کې د نغدینگی کچه په مطلوب حالت کې وساتو، که چیرې په کوم ولایت کې د پیسو کچه له ټاکلي حد څخه زیاته وي نو هغه باید مرکز ته انتقال شي او برعکس که چیرې یاده کچه کمه وي نو له مرکز څخه ورته پیسې انتقال شي. همدا راز، د سوداگریزو بانکونو او دولتي ارگانونو د معاملاتو د ترسره کولو په برخه کې به آسانتیاوې رامنځته کړو.

لیکنه: سید خالد خالقیار، د افغانستان بانک د نشراتو ارشد آفیسر

تمويلات مالی خرد یک فرصت استثنایی برای افراد جامعه است که اندیشه کار و بار و راه اندازی یک تشبث را دارند، اما دسترسی به منابع مالی آنها در گذشته محدود بوده است، اکنون این فرصت را د افغانستان بانک برای آنها فراهم کرده که از طریق مؤسسات مالی خرد می توانند خواب خود را به حقیقت مبدل کنند.

جواز لرونکې صرافی تاسو ته معیاري
خدمات وړاندې کوي. د پیسو حوالې او
مبادلې مو له هغوی سره ترسره کړئ.

impacted by the effects.

Climate Action

Sea levels are rising, glaciers are melting, and the world's temperature has increased by 1.1 °C since pre-industrial times. Climate change's effects are already being felt. Farmers in Europe are mostly affected, for example, by lower crops. Extreme weather causes millions of people in the global south to lose their means of subsistence, which can lead to starvation, conflict, or displacement.

It is projected that 700 million people could face displacement as a result of drought by 2030. To save lives and livelihoods, urgent action against climate change and its deadly effects is required.

Life Below Water

Overall, 70% of the earth is covered with oceans. The processes that keep the planet habitable for humans are propelled by these waters. The ocean supplies routinely regulates, and even modifies drinking water, rainfall, climate, weather, coastlines, food, and even air oxygen levels. The livelihoods of almost three billion people rely on the marine and coastal biodiversity.

According to estimates, the global market value of marine and coastal industries and resources is three trillion dollars yearly or almost 5% of the world's gross domestic product.

Life on Land

Approximately one million animal and plant species are at risk of extinction. In terms of food security, health, or quality of life, the ecosystems that support us and all other animals have drastically declined in the last several decades. This state of affairs is mostly the result of human activity. We

have changed almost 75% of the surface of the planet.

For example, desertification and deforestation brought on by human activity and climate change provide a significant obstacle to sustainable development. For life to continue on earth and to slow down global warming, forests are essential. A soccer field's worth of forest is destroyed every four seconds, amounting to about 25 million acres annually.

Peace Justice and Strong Institutions

Globally, issues including conflict, insecurity, poor institutions, and restricted access to justice pose serious obstacles to sustainable development. According to UNCHR estimates, 103 million people were forcefully displaced by mid-2022. Of these, almost 60 million are internally displaced.

Conclusion

The green economy adopts a strategy for the future, emphasizing how resources are used to create value for society. It's not just about using low-carbon fuels; it's also about fostering resource sufficiency and efficiency to build prosperity, resilience, and well-being for today's and tomorrow's citizens—all while honoring the ecological boundaries of our world. An inclusive and non-discriminatory environment characterizes a green economy, from sustainable practices to investments in well-being. This concept ensures a large decrease in environmental dangers and resource scarcity in addition to enhancing well-being.

By: Nasrullah Stanekzai
Economic Researcher,
Monetary Policy Department

Sources:

1. <https://corporate.enelx.com/en/question-and-answers/what-is-green-economy>
2. <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/greeneconomy#:~:text=Governments%20agreed%20at%20Rio%2B20,functioning%20of%20the%20Earth's%20ecosystems.>
3. <https://www.greeneconomycoalition.org/assets/reports/External-Reports/Green-Economy-and-SDGs-CAFOD-March-2017.pdf>
4. <https://sdgresources.relx.com/tags/green-economy>

ple. Globally, more than two billion people do not have access to residential water that is free of contamination and readily available when needed. Approximately 3.6 billion people do not have access to toilets not shared with other households and from which wastewater is safely treated and disposed of safe sanitation.

Decent Work and Economic Growth

The global community hopes to achieve full employment for all people by 2030, decent work, and sustainable economic growth through SDG. Although there are many prospects for economic growth due to globalization, there is still a significant gap in wealth between countries. Through fluctuations in financial markets, falling commodity prices, and increasing insecurity, the COVID-19 pandemic has put the world economy at risk and endangered or destroyed the lives of billions of people worldwide. Additionally, about 1.6 billion informal workers remain impoverished, and the likelihood of child labor exploitation has increased.

Industry, Innovation, and Infrastructure

Infrastructure, innovation, and sustainable and inclusive industrialization may unleash dynamic and competitive economic forces. These are essential for introducing and promoting new technology as well as providing revenue and jobs. They also make it possible to employ resources more effectively and to conduct international trade.

Nonetheless, manufacturing growth has been progressively slowing down globally, particularly in the global south. As a result of the COVID-19 pandemic, global supply chains broke and industry production decreased by 8.4%.

Reduced Inequalities

Globally, wealth and income are distributed unequally. By 2030, the SDGs seek to ensure that no

one is left behind and to reduce inequality. The income of the poorest populations must increase because inequality is on the rise in many countries. The distribution of wealth and income is not the only area where inequality reflects itself; other areas include life expectancy, health care, education, and political engagement. Groups that are deprived are particularly badly impacted by these inequities.

Sustainable Cities and Communities

The goal of the SDGs is to create resilient, sustainable, safe, and inclusive cities. The main drivers of economic growth are cities and metropolitan areas. In addition to accounting for over 70% of global carbon emissions and an estimated 60% of resource use, they produce roughly 60% of the world's GDP. Globally, urbanization varies greatly; in North and Latin America, it is approximately 80%, whereas in Europe, it is more than 70%. Africa has a higher percentage of rural areas than Asia (48%). By 2050, the number of people living in cities in Africa is predicted to triple, yet two-thirds of the infrastructure required to accommodate this expansion is still lacking.

Responsible Consumption and Production

Environmental deterioration goes hand in hand with economic and social advancement, and this harms the world. Earth Overshoot Day demonstrates that by July 2022, people have used up every resource that the ecosystem of the globe could produce in a single year. SDG aims to increase productivity while reducing waste. Encouraging healthy lifestyles, improving resource efficiency, and severing the link between economic growth and environmental damage. Reducing poverty, for instance, can also benefit from sustainable production and consumption. Ultimately, those living in the world's poorest countries are most

a universal call to action to end poverty, protect the planet, and ensure all people enjoy peace and prosperity. The goals are broad, interdependent, and cover social and economic issues, and making them work is everyone's responsibility. Sustainable development meets the needs of the current generation without compromising the needs of future generations.

Guiding Principles of Green Economy

Well-being

The green economy is a people-centric approach that aims to enable everyone to improve their well-being in terms of human, social, physical, and cultural capital in addition to their financial well-being. In order to allow people to succeed while treating nature and the natural resources sustainably, it places a high priority on sustainable infrastructure, more environmentally friendly production technologies and processes, and access to knowledge and education.

Justice and Good Governance

Since the green economy is based on transparent, dependable, and accountable institutions, it encourages good governance. By keeping entrenched interests out of the decision-making process, it encourages devolved decision-making and open dialogue. By requiring widespread public support, it promotes cooperative methods of addressing problems.

Eradication of Poverty

The shift to the green economy presents significant investment and job creation potential by creating whole new economic sectors that call for specialized knowledge and training. The green economy promotes equal income distribution and opportunity while lowering gaps between and among individuals. It is inclusive and non-discriminatory.

Energy Efficiency

The goal of a green economy is to use resources

with as little as possible while maintaining a circular economy. It aims to shift the consumer-driven model in favor of one that uses natural resources more sustainably.

Low-carbon Development

The green economy relies on the utilization of renewable energy sources that emit little to no greenhouse gas emissions, such as solar, wind, hydroelectric power, and hydrogen. A low-carbon economy also promotes widespread electrification in industry, transportation, and other spheres of life, using energy generated sustainably from renewable sources.

Quality Education

People who have education are better able to maintain their health, get employment, and develop tolerance. Especially, in the global south, such as Asia and Africa, education and creating labor markets in poor regions are essential for development, economic progress, and escaping poverty and hunger. Approximately 250 million children and youth globally lack access to education. At Gudrun Bauer's suggestion, WHH (World Hunger Help) and Bauer Charity GmbG (A German company that helps the poor and provides assistance) have started a cross-national training program. It provides the opportunity for some 22,500 young women and men in Kenya, Sierra Leone, Uganda, India, Tajikistan, Nepal, Malawi, and Afghanistan who are between the ages of 15 and 35 to get professional qualifications.

Clean Water and Sanitation

Access to clean water, adequate sanitation, and hygiene are human rights and the foremost human need for health and well-being. According to the UN World Water Report 2021, there is a significant risk that billions of people worldwide will still lack access by 2030 if progress does not quadruple

Green Economy and Sustainable Economic Goals

Introduction:

A constructive balance between environmental and social aims for the benefit of citizens, businesses, and the natural world is achieved through integrated practices that adapt to changing political, economic, and technological landscapes. The green economy is setting the standard placing a higher priority on social justice and human well-being than it does on environmental dangers and ecological scarcity. But what does the term "green economy" really mean? The practice of sustainable development with the backing of public and private investment to build infrastructure that promotes social and environmental sustainability is known as the "green economy". The reason that the green economy matters is; it guarantees that natural resources will continue to supply the re-

sources and environmental services for future generations while also encouraging economies to become more low-carbon and sustainable.

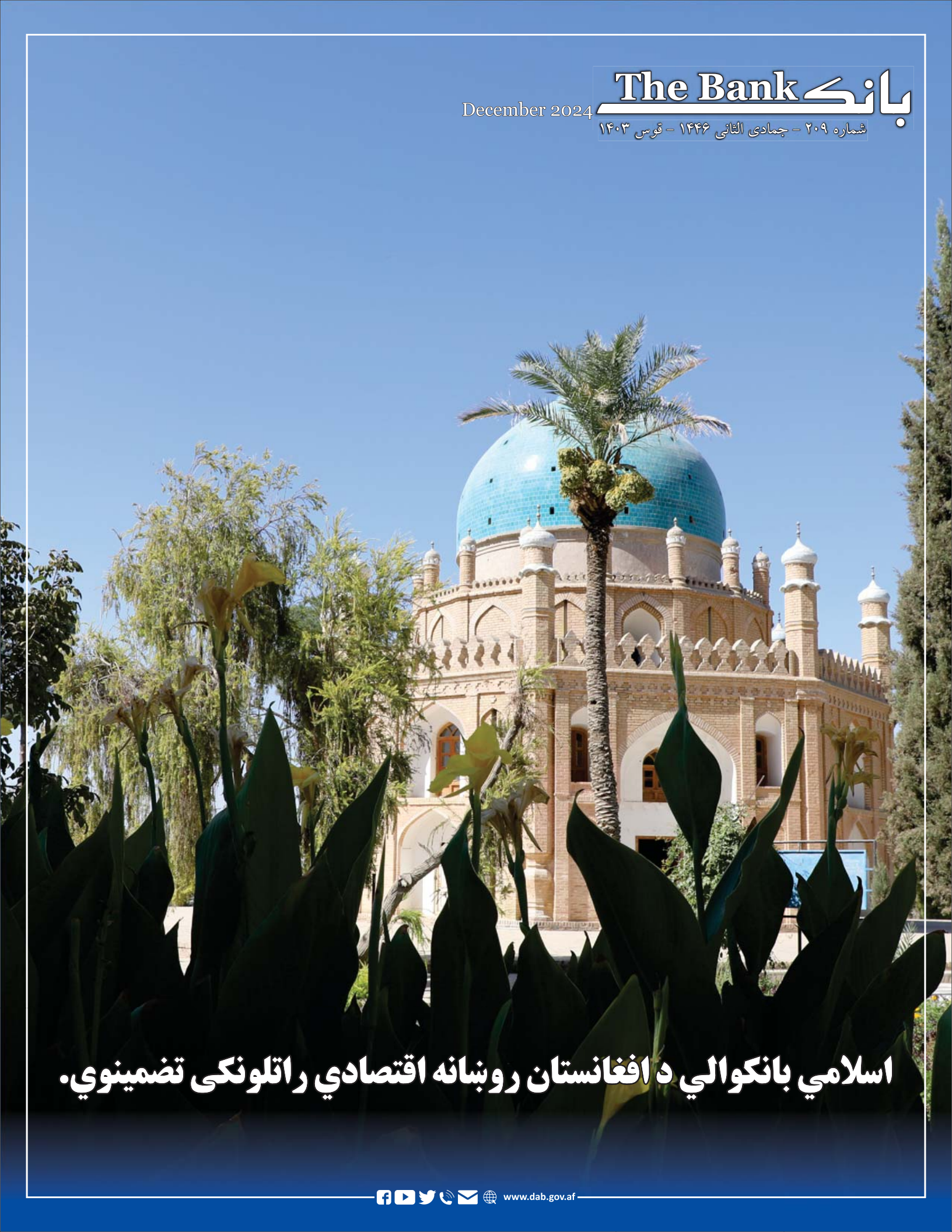
At the 2012 United Nations Conference on Sustainable Development in Rio De Janeiro, member States decided to launch a process to develop a set of sustainable development goals. On 25th September 2015, 193 member nations at the United Nations General Assembly set up a collection of 17 goals known as the "Sustainable Development Goals" or simply global goals. These came into force on 1st January 2016. These goals are to be achieved by all member States by the year 2030.

While the Sustainable Development Goals (SDGs) are not legally binding, governments are expected to take ownership and establish national frameworks for the achievement of the 17 goals. They are

**نگذارید بانکوتهای افغانی تان قبل از
زمان تعیین شده، کهنه و مندرس شوند.**

اسلامي بانکوالي د افغانستان روښانه اقتصادي راتلونکی تضمینوي.